

Άλγεβρα Β' Λυκείου

Τριγωνομετρικές Συναρτήσεις

Μία συνάρτηση f με πεδίο ορισμού το A λέγεται **περιοδική**, όταν υπάρχει πραγματικός αριθμός $T > 0$ τέτοιος, ώστε για κάθε $x \in A$ να ισχύει:

$$\text{i)} \quad x + T \in A, \quad x - T \in A$$

και

$$\text{ii)} \quad f(x + T) = f(x - T) = f(x)$$

Ο πραγματικός αριθμός T λέγεται **περίοδος** της συνάρτησης f .

— Η συνάρτηση με την οποία κάθε πραγματικός αριθμός x αντιστοιχίζεται στο $\eta\mu(x \text{ rad})$ λέγεται **συνάρτηση ημίτονο** και συμβολίζεται με **$\eta\mu$** .

Ορίζουμε δηλαδή ότι

$$\eta\mu x = \eta\mu(x \text{ rad})$$

Επειδή $\eta\mu(\omega + 360^\circ) = \eta\mu(\omega - 360^\circ) = \eta\mu\omega$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$ θα ισχύει:

$$\eta\mu(x + 2\pi) = \eta\mu(x - 2\pi) = \eta\mu x$$

Άρα η **συνάρτηση ημίτονο** είναι **περιοδική με περίοδο 2π** .

— Ομοίως ορίζουμε και τη **συνάρτηση συνημίτονο** που συμβολίζεται με **$\sigma\upsilon\nu$** .

Ορίζουμε δηλαδή ότι

$$\sigma\upsilon\nu x = \sigma\upsilon\nu(x \text{ rad}).$$

Και η συνάρτηση συνημίτονο είναι περιοδική με περίοδο 2π .

Μελέτη της συνάρτησης $f(x) = \eta\mu x$

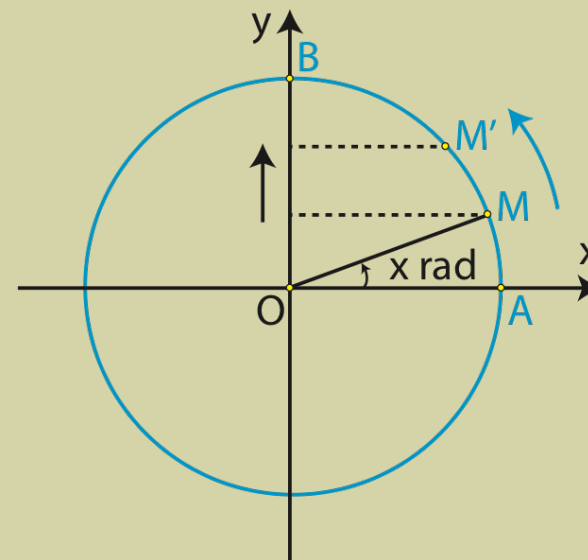
Επειδή η συνάρτηση $f(x) = \eta\mu x$ είναι περιοδική με περίοδο 2π , αρκεί να τη μελετήσουμε σε ένα διάστημα πλάτους 2π , π.χ το $[0, 2\pi]$. Έχουμε αναφέρει όμως ότι το $\eta\mu x$ είναι η τεταγμένη του σημείου M στο οποίο η τελική πλευρά της γωνίας $x \text{ rad}$ τέμνει τον τριγωνομετρικό κύκλο. Επομένως αρκεί να εξετάσουμε πώς μεταβάλλεται η τεταγμένη του M , όταν αυτό περιφέρεται στον τριγωνομετρικό κύκλο κατά τη θετική φορά, ξεκινώντας από το A .

Παρατηρούμε ότι:

- Όταν το x μεταβάλλεται από το 0 μέχρι το $\frac{\pi}{2}$, το M κινείται από το A μέχρι το B . Άρα η τεταγμένη του αυξάνει, που σημαίνει ότι η συνάρτηση $f(x) = \eta\mu x$ είναι γνησίως αύξουσα

στο διάστημα $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$.

Ομοίως βρίσκουμε ότι η συνάρτηση $f(x) = \eta\mu x$ είναι:

x	0	$\frac{\pi}{2}$	π	$\frac{3\pi}{2}$	2π
ημx	0	1 μέγ.	0	-1 ελάχ.	0

x	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{2}$	$\frac{2\pi}{3}$	$\frac{3\pi}{4}$	$\frac{5\pi}{6}$	π	$\frac{7\pi}{6}$	$\frac{5\pi}{4}$	$\frac{4\pi}{3}$	$\frac{3\pi}{2}$	$\frac{5\pi}{3}$	$\frac{7\pi}{4}$	$\frac{11\pi}{6}$	2π
y	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	1	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	$-\frac{1}{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$	-1	$-\frac{\sqrt{3}}{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$-\frac{1}{2}$	0

